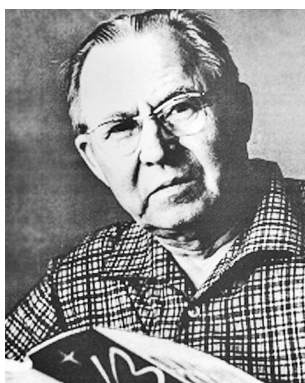

Б. В. Хоменко

Литкін Василь Ілліч

ЛИТКІН Василь Ілліч (Лыткин Василей Илля; псевд. – Илля Вась; 15(27). 12. 1895, с. Тентюково, обл. м. Усть-Сисольськ, нині Сиктивкар, РФ – 27. 08. 1981, Москва, похов. у Сиктивкарі) – комі поет, мовознавець-угрознавець, перекладач. Доктор філологічних наук (1947), академік Фін. АН (1969). Член СП СРСР (1958). Заслужений діяч науки і техніки Комі АРСР і РРФСР (1965). Державна премія Комі АРСР ім. І. Куратова (1969–70). Учасник 1-ї світової війни, воєн. дій 1918–20. Закін. філол. факультет 1-го Моск. університету (1925). Наук. відрядження до Фінляндії, Німеччини, Угорщини. 1927 склав екстерном іспит з фіно-угор. філології у Будапешт. університеті (отримав ступ. д-ра філософії). Працював у Москві: доцент з фіно-угристики Університету (1930–33); водночас – викладач Комі пед. інституту (від 1932); завідувач кафедри російської мови низки пед. інститутів. 1933 безпідставно заарешт., засудж. до 5-ти р. Реабіліт. 1956. Від 1959 – зав. сектору фіно-угор. мов Інституту мовознавства АН СРСР (Москва). Один з основоположників сучас. комі літ-ри, співзасн. комі літературознавства. Від 1930-х рр. брав активну участь у виробленні літ. норми комі мови, переведенні комі абетки на лат. шрифт. Наукові дослідження: давньоперм. писемність, істор. розвиток комі народу та його мови, живі говірки сучас. комі мови. Підготував підручники з комі мови, монографії. Перші вірші опубл. 1918. Твори 1920 – поч. 1930-х рр. проникнуті ліризмом, патріот. почуттями. Поема «Мунёны» («Йдуть», Сиктивкар, 1927) присвяч. подіям 1918–20 у Комі. Автор віршов. казок (зб. «Сказки Ильи Вася», Сыктывкар, 1975), поезій для дітей, оповідань комі мовою. Комі мовою переклав деякі вірші рос. (О. Пушкіна, Ф. Тютчева, В. Маяковського, К. Чуковського, Д. Бєдного) та угор. (Ш. Петєфі) поетів, а також Т. Шевченка.

Основні праці

Коми грамматика. Москва, 1925. Ч. 1; 1929. Ч. 2; Материалы по коми грамматике. Москва, 1929; Очерк коми диалектов // Зап. Об-ва изучения Коми края. Сыктывкар, 1930. Т. 5; Древнепермский язык. Москва, 1952; Диалектологическая хрестоматия по пермским языкам. Москва, 1955; Коми-язьвинский диалект. Москва, 1961; Исторический вокализм пермских языков. Москва, 1964.

Рекомендована література

1. Куштисев Е. Василий Ильич Лыткин (Илля Вась). 1963;
2. Коми ученый и писатель В. И. Лыткин (Илля Вась): К 75-летию со дня рожд. 1970;
3. Мартынов В. И. Лыткин Василий Ильич // Литераторы земли Коми: Биобиблиогр. слов. 2000 (усі – Сиктивкар).

Бібліографічний опис:

Литкін Василь Ілліч / Б. В. Хоменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55242>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).